

TÉMA IN

in.ihned.cz/tema

Předpokládá se, že stěna chodby tak byla natřena v době 2. světové války, kdy mohla sloužit jako protiletectký kryt.

Svítilovka se však svých tajemství nevzdává lehce. Zatím není objasněn původ podivných hlasů, které zde několikrát zaslechli amatérští badatelé, ani zjevení tajemných přízračných postav. Ty v těchto místech zahlédli i někteří řadoví návštěvníci. Tajemná postava se mihla před kamerou také během natáčení reportáže Stanislava Motla do cyklu Na vlastní oči. Ty nejodvážnější spekulace uvažují dokonce o bráně do jiného časoprostoru, vyznačené právě obloukem ve stěně. Podle výsledků geofyzikálního průzkumu by další podzemní chodba mohla vést pod Svítivkou, dosud se ale nepodařilo nalézt do ní vstup. Zato však byl nedávno v jiné části jihlavského podzemí objeven ještě jeden takový svítící úsek podzemní chodby. Ten však zatím návštěvníkům přístupný není a na výzkum zatím čeká.

Otevírací doba:

- duben: denně 10 – 16 hod., květen: denně 9 – 16 hod., červen – srpen: denně 9 – 17 hod., září denně 10 – 16 hod., říjen: sobota a neděle 10 – 16 hod.
- V ostatních měsících je možné prohlídku domluvit telefonicky nebo e-mailem pro skupiny v min. počtu 10 osob (pondělí – pátek: 15.30 – 19 hod., sobota a neděle: 10 – 12 hod., 14 – 17 hod.).

Vstupné:

- dospělí 40 Kč, důchodci, studenti 30 Kč, děti do 15 let 20 Kč
- Tel.: 605 982 142, <http://tic.jihlava.cz>

letopočet objevený na stěně jednoho žulo-rulového podzemního sálku pochází z roku 1402 a nejmladší z roku 1868.

Na provádění náročných podzemních prací si měšťané ve středověku zřejmě sjednávali odborníky, jihlavské havíře, kteří v jedné z chodeb po sobě zanechali svůj znak – zkřížený mlátek a kladivo. V místech, kde podloží tvořila tvrdá žula, podzemní prostory vylamovali tak, že kámen obložili smolným dřevem, zapálili ho a žhavé kameny polévali studenou vodou, možná i smíchanou s octem. Do vzniklých puklin potom vráželi dřevěná páčidla a jejich pomocí odlupovali popraskané části skály. Těžkou práci v podzemí kromě horníků pravděpodobně vykonávali i různí nádeníci, měšťská čeleď a zřejmě i odsouzenci.

Tak vznikly místy až čtyřpatrové sklepy spojené schodišti a klikacími se chodbami různé šíře a výšky. Někde se jinak poměrně široké chodby zužují na šířku pouze jednoho člověka. Podzemní prostory byly opatřeny maskovanými větracími šachtami, ale také kanalizací, studnami s pitnou vodou, a dokonce i kouřovody napojenými na komíny obytných domů, takže se v podzemí mohlo i vařit. Podzemní prostory pod Znojmem musely být výjimečně rozsáhlé, protože se v nich údajně roku 1645 dokázali při vpádu Švédů ukrýt všichni obyvatelé města a zachránit se tak.

Tím spíš je s podivem, že časem se na existenci podzemí pod Znojmem pozapomnělo, hlavně proto, že se začalo používat jako skládka domovního odpadu, který postupně zanesl podpovrchové vodní prameny. Voda pak zaplavila nejnižší patra a tím znemožnila

další užívání sklepů. Teprve v polovině 20. století se zjistilo, jak obrovská pavučina podzemních prostor se pod městem vlastně nachází a v letech 1963 – 1965 začal jejich systematický průzkum a rozsáhlá sanace.

Také ve Znojmě se předpokládá existence únikových a zásobovacích podzemních chodeb vybíhajících za hranice města. Vypráví se například o tajné podzemní chodbě vedoucí na sever do znojemského předměstí Přímětice, do tamního rozsáhlého vinného sklepa, který v letech 1740 – 1756 vystavěli jezuité. Otevřená zůstává také otázka, zda bylo podzemí pod městem spojeno s podzemními prostorami pod znojemskou rotundou a hradem. Případný průzkum v těchto místech znemožňují hluboké základy pivovaru a jeho sklepů z 19. století.

Vstup do podzemí se nachází u radnice v historické části města na Slepčím trhu. Pokud znojemské podzemí nenavštívíte osobně, můžete si ho prohlédnout v novém českém filmu Labyrint, který se z převážné části nedávno natáčel právě tady.

Otevírací doba:

- září, duben: po – ne 9 – 17 hod.
- říjen, červen: po – ne 10 – 16 hod.
- červenec, srpen: denně 9 – 18 hod.
- listopad – březen: vstup pouze pro větší skupiny na objednávku

Vstupné:

- dospělí 50 Kč, děti 6 – 15 let, studenti, důchodci 30 Kč

Tel.: 515 221 342, www.znojmo.biz

JITKA LENKOVÁ
TEREZA HROMÁDKOVÁ

Znojmo s pomocí jihlavských havířů

Za předchůdce dnešního Znojma můžeme považovat Hradiště sv. Hypolita, které bylo velkomoravským správním, politickým a vojenským střediskem, důležitou křižovatkou cest z Rakouska do nitra Moravy a dále Moravskou branou do Polska. Po připojení Moravy k Čechám, za Přemyslovců Oldřicha a Boženy, byl na ostrohu nad Dyjí založen nový hrad. A podhradí, skládající se z několika osad, pak dalo základ středověkému Znojmu. Jeho nedílnou součástí se staly rozsáhlé, až čtyřpatrové podzemní prostory, doslova město pod městem na ploše 35 až 40 hektarů s odhadovanou celkovou délkou chodeb kolem 30 km.

Stejně jako v jiných městech i zde byly pod měšťanskými domy nejprve hloubeny sklepy pro uchování potravin, zejména zeleniny, ovoce, vína a v některých případech i piva. Historikové kladou počátky hloubení těchto sklepů do přelomu 14. a 15. století, nejstarší

V rozsáhlých podzemních prostorách pod Znojmem se roku 1645 při vpádu Švédů údajně dokázali ukrýt všichni obyvatelé města.

FOTO: CZECH TOURISM